

Projekt

z dnia 21 czerwca 2024 r. **WÓJT GMINY**
Zatwierdzony przez
Bogdan Kukulski

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SŁUPCA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024. poz. 609 ze zm.)¹⁾ oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424), Rada Gminy Słupca uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

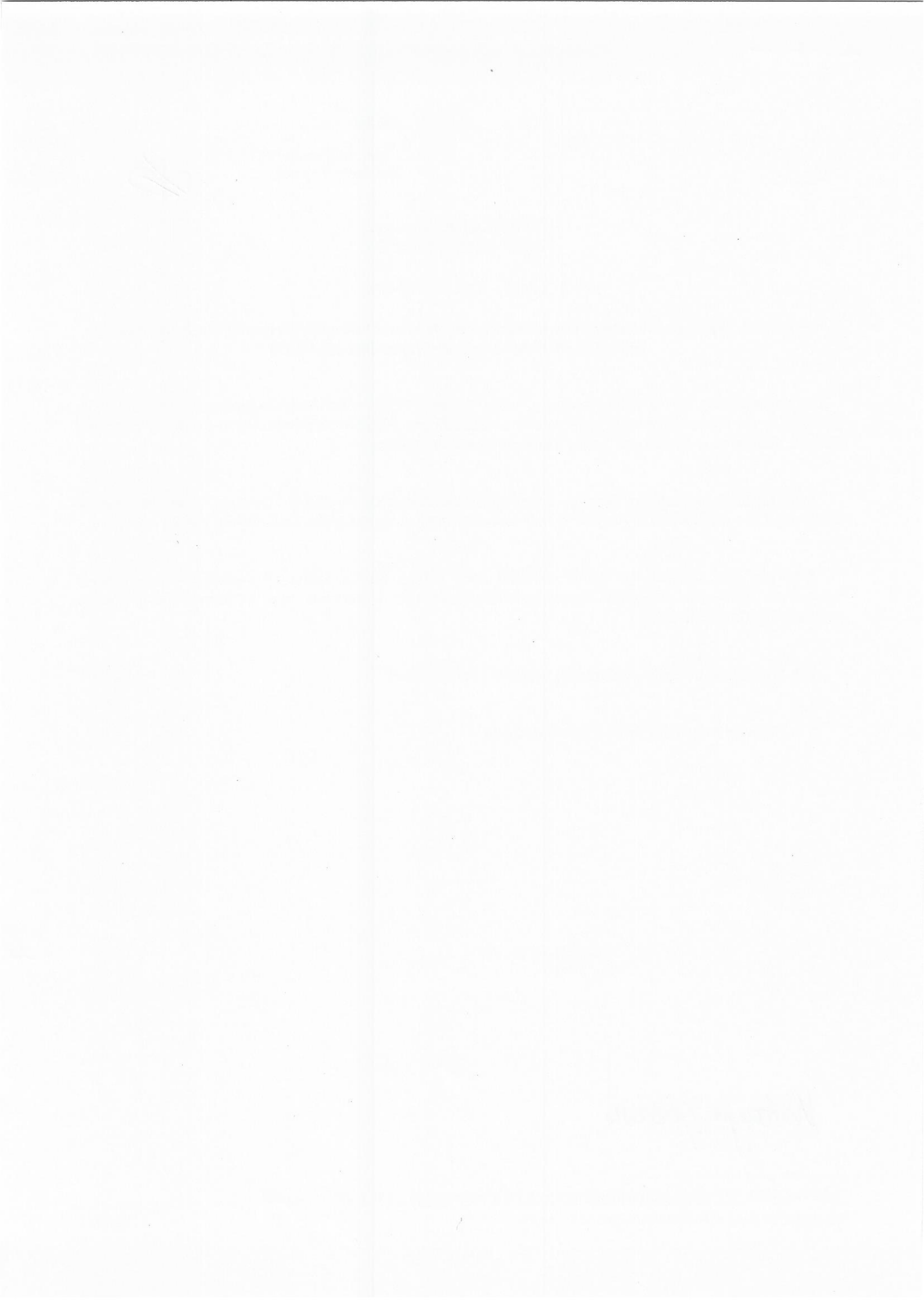
§ 2. Traci moc uchwała Nr LXVI/356/2022 Rady Gminy Słupca z dnia 29 grudnia 2022r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2025

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słupca

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Katarzyna Grabowska
Katarzyna Grabowska
Pz-KN 3909/11

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U z 2024r. poz. 721

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE SŁUPCA
NA LATA 2024 - 2030**

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.
3. Adresaci Programu.
4. Miejsce realizacji Programu.
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji.

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Opis problemu przemocy domowej.
2. Zasoby instytucjonalne.
3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe.
2. Cele, kierunki i wskaźniki Programu.
3. Monitorowanie, sprawozdawczość i wymiana informacji oraz środki finansowe na realizację Programu.

ROZDZIAŁ I.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424), dalej także „ustawa”. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słupca na lata 2024 – 2023 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,

- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 609 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 z późn. zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 22 czerwca 2023 r. przez przemoc domową rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze „Niebieskie Karty”¹ (dalej także „NK”), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z póź. zm.) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870 z późn. zm.).

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą

domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.

2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci .

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobniaczek wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasynom często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

3. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno- pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słupca na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,

- 5) przedstawiciele służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy Słupca.

5. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słupca na lata 2024 – 2023 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Gminny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Słupca, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy, Komendę Powiatową Policji w Słupcy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Słupca, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Słupca, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupcy obsługujący osoby z terenu Gminy Słupca, ośrodki zdrowia z terenu Gminy Słupca, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, Sąd Rejonowy w Słupcy, Prokuraturę Rejonową w Słupcy, oraz organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II. CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy domowej.

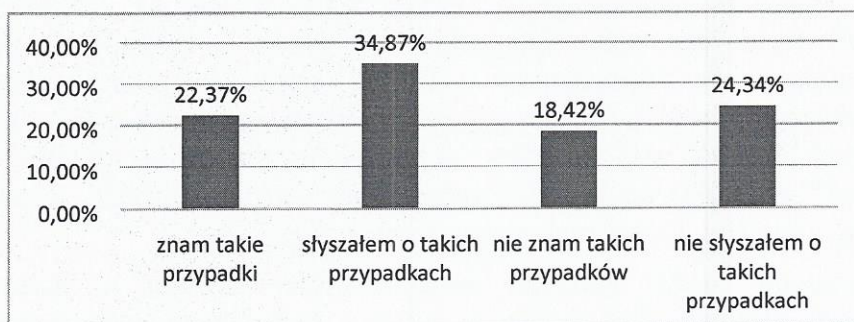
Na przełomie 2023r. i 2024r. zrealizowano diagnozę problemów Społecznych w Gminie Słupca na potrzeby stworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Przeprowadzono badania ankietowe wśród dorosłych mieszkańców, dzieci oraz pracowników instytucji pomocowych w zakresie wszystkich problemów społecznych, również w zakresie problemu przemocy domowej. Poniżej wyniki diagnozy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w rozbiciu na grupy ankietowanych.

Dorośli mieszkańcy

W badaniu dotyczącym problemów społecznych w Gminie Słupca wzięło udział 152 dorosłych mieszkańców. Większość badanej społeczności stanowiły kobiety, tj. 55,26%. Mężczyźni stanowili 44,74% próby. Wśród ankietowanych mieszkańców najlicniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 36- 45 lat (25,66%). Osoby w wieku 26 – 35 lat stanowiły 23,03% badanej społeczności, 18,42% respondentów znajdowało się w grupie 46 – 55 latków. Natomiast 13,82% próby stanowiły osoby w wieku 56 – 65 lat, osoby do 25 roku życia to 11,84%, a 7,24% osoby powyżej 65 roku życia. Analizując badaną społeczność ze względu na wykształcenie można zauważyć, iż 45,39% osób posiada wykształcenie wyższe. Wykształcenie średnie lub pomaturalne posiadało 32,89% ankietowanych, wykształceniem zawodowym legitymizowało się 15,79% badanych, a wykształceniem podstawowym 5,92% respondentów. W przedsiębiorstwach prywatnych jako pracownicy pracuje 58,55% respondentów, zaś 14,47% osób posiada własną działalność gospodarczą, a 11,18% jest zatrudnionych w instytucjach publicznych – rządowych lub samorządowych. Na emeryturze lub rencie znajduje się 9,21% respondentów, 5,26% osób pozostaje bez pracy, zaś 1,32% osób jest rolnikami.

Zdaniem ankietowanych dorosłych mieszkańców na terenie Gminy Słupca występuje zjawisko przemocy w rodzinie. 22,37% respondentów zna takie przypadki, 34,87% osób

słyszało o takich przypadkach. Jedynie 18,42% badanych nie zna takich przypadków, a 23,34% osób nie słyszało o takich przypadkach.

Zdaniem badanych przyczynami przemocy w rodzinie są przede wszystkim uzależnienia (89,74%) oraz nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi (54,61%), a także: stres (49,34%), ubóstwo (17,11%), bezrobocie (13,82%), a także choroba (11,84%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (1,32%) napisano: „toksyczna osoba w rodzinie” oraz „patriarchalny system, stereotypy przejęte od mam i babć, lęk przed samotnością i odrzuceniem i tym co ludzie powiedzą, wstyd. Przyczyny: choroby psychiczne zdiagnozowane lub nie, zaburzenia, uzależnienia”.

Pracownicy instytucji pomocowych

W badaniu diagnozującym pracowników instytucji pomocowych wzięło udział 66 osób, gdzie 86,36% to kobiety, a 13,64% to mężczyźni. Rozkład wieku badanych można opisać w następujący sposób: większość koncentruje się w przedziałach wiekowych od 26 do 65 lat, gdzie największy udział mają osoby w wieku od 36 do 45 lat (39,39%), a następnie w wieku od 46 do 55 lat (28,79%), z mniejszym, lecz istotnym udziałem osób w wieku od 26 do 35 lat (12,12%) oraz od 56 do 65 lat (18,18%), natomiast osoby w wieku do 25 lat stanowią niewielki odsetek (1,52%).

Większość badanych osób (96,97%) posiada wyższe wykształcenie, natomiast niewielki odsetek (3,03%) ma wykształcenie średnie lub pomaturalne.

Największy odsetek pracowników (74,24%) zatrudniony jest w oświacie, głównie w szkołach podstawowych, natomiast mniejsze udziały mają osoby pracujące w urzędach gminy (13,64%), w GOPS (7,58%), w fundacjach lub stowarzyszeniach (3,03%), a także w policji (1,52%).

W opinii respondentów, na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych lub zawodowych, problem przemocy domowej występuje w różnym stopniu. 30,30% badanych odpowiedziało, że tak, problem ten istnieje, podczas gdy większość, czyli 69,70%, stwierdziła, że nie ma takiego problemu.

Według badanych, mieszkańcy doznają różnych form przemocy. Przemoc psychiczna została wskazana jako najczęstsza, zgłoszona przez 90,00% respondentów. Następnie przemoc fizyczna została wymieniona przez 65,00% respondentów, a przemoc ekonomiczna przez 50,00%. Zaniedbanie zostało wspomniane przez 35,00% respondentów, podczas gdy 15,00% wskazało na przemoc seksualną. Dodatkowo, 5,00% ankietowanych zadeklarowało trudność w identyfikacji konkretnego rodzaju przemocy.

Grupa najczęściej doświadczająca przemocy według ankietowanych to kobiety, zgłoszone przez 95,00% respondentów. Następnie osoby nieletnie zostały wymienione przez 65,00% respondentów, a osoby starsze przez 25,00% badanych. Mężczyźni, osoby psychicznie chore

oraz osoby z niepełnosprawnościami zostały wspomniane przez mniejszy odsetek respondentów. W odpowiedzi „inne, jakie?” (5,00%) napisano: „małoletnie dzieci”. Dodatkowo najczęściej stosującą przemoc grupą według respondentów są uzależnieni, zgłoszeni przez 85,00% badanych osób. Następnie, recydywiści i młodzież zostały wymienione przez tę samą liczbę respondentów - 25,00%. Osoby bezrobotne zostały wspomniane przez 20,00% respondentów, podczas gdy osoby ubogie oraz osoby chore zostały zgłoszone przez mniejszy odsetek respondentów, odpowiednio 10,00% i 15,00%. W odpowiedzi „inne, jakie?” (10,00%) napisano: „osoby chorobliwie zazdrosne”, a także „rodzice nieradzący sobie z dziećmi, którzy mają niespełnione marzenia”.

Tylko 24,24% respondentów widzi potrzebę zorganizowania szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Nie wynika to raczej z doskonałego przygotowania pracowników instytucji pomocowych do radzenia sobie z osobami uwikłanymi w przemoc domową oraz rozpoznawania symptomów występowania przemocy, ale raczej z niezauważania problemu przemocy domowej, biorąc pod uwagę ile osób uważa, że problem przemocy nie występuje.

Uczniowie

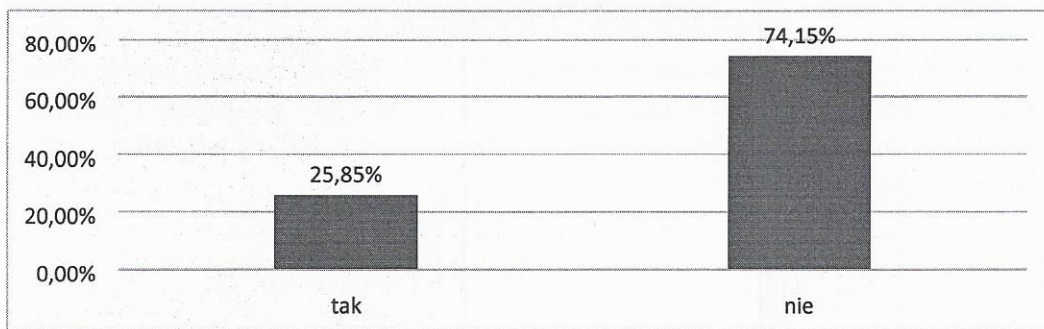
W badaniu diagnozującym uczniów wzięło udział 205 młodych osób, w tym 53,66% uczennic oraz 46,34% uczniów. Najwięcej uczniów uczęszcza do klasy VI (24,39%), natomiast kolejno klasy IV, VII, V i VIII mają udziały odpowiednio: 23,90%, 22,93%, 13,66% oraz 13,66%, a klasa ponadpodstawowa jest najmniej licznie reprezentowana, stanowiąc 1,46% udziału w badaniu.

Największa ilość uczniów (41,46%) deklaruje swój wiek na 11-12 lat, następnie 36,10% stanowią uczniowie w wieku 13-14 lat. Mniejsze grupy to uczniowie w wieku 8-10 lat, którzy stanowią 18,54% oraz uczniowie w wieku 17-18 lat i więcej (2,44%). Uczniowie w wieku 15-16 lat stanowią najmniejszą ilość badanych - 1,46% ogółu respondentów.

Na początku rozdziału dotyczącego przemocy, uczniom zadano pytanie dotyczące tego, które z wymienionych sytuacji są według nich aktem przemocy. Najwyższy odsetek uczniów (77,07%) uznał bicie za akt przemocy, a grożenie i straszenie (73,17%), kradzież (51,22%), oraz zmuszanie do oddawania pieniędzy (49,76%) za akty przemocy. Natomiast mniejsza ilość uczniów wskazała na czy wysyłanie obraźliwych wiadomości (45,85%), spoliczkowanie, (41,95%), czy też zmuszanie do oglądania pornografii (41,46%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,98%) nie podano żadnych przykładów aktów przemocy.

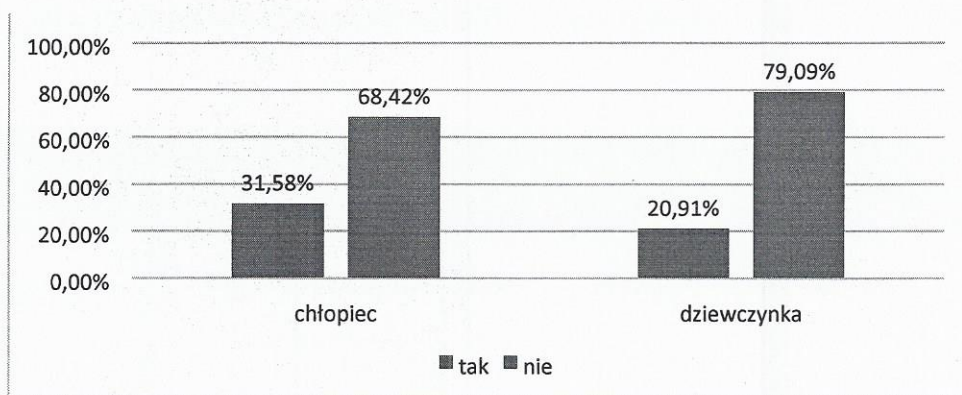
Według uczniów, najczęstszymi czynnikami prowokującymi agresję lub przemoc wśród młodzieży są spożycie alkoholu (66,34%) oraz używanie narkotyków (65,37%). Na kolejnych miejscach znalazły się choroby psychiczne (59,02%) i zazdrość/zaborczość (44,39%). W mniejszym stopniu wymieniono wpływ środowiska (35,61%), a także problemy w komunikacji międzyludzkiej (22,93%), problemy finansowe (23,90%), brak zaufania (22,44%) oraz różnice w poglądach (22,44%).

W badaniu dotyczącym doświadczenia przemocy przez uczniów, 25,85% z nich przyznało, że doświadczyło przemocy, podczas gdy większość, tj. 74,15%, odpowiedziała negatywnie.

Wykres . Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

W podziale na płeć, większy odsetek chłopców (31,58%) niż dziewcząt (20,91%) przyznał, że doświadczył przemocy, podczas gdy większość uczniów z obu grup (68,42% chłopców i 79,09% dziewcząt) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy.

Wykres - Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? (Podział na płeć).

Najczęstszą grupą, która stosowała przemoc wobec uczniów są koledzy ze szkoły (47,17%), a także znajomi (32,08%). W mniejszym stopniu przemoc stosowana była przez rodzeństwo (siostrę i brata), a także przez rodziców (mamę i tatę). Dodatkowo, 13,21% respondentów wskazało inne osoby jako sprawców przemocy, takie jak: „kolega gdy się bawiliśmy”, „kolega w zabawie”, a także „ludzie nad jeziorem”.

W kwestii odpowiedzi uczniów na pytanie „Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem jakiejś substancji?”, największy odsetek uczniów (62,26%) stwierdził, że osoba stosująca przemoc nie była pod wpływem żadnej substancji. Jednakże, 28,30% odpowiedziało, że nie wie, czy sprawca był pod wpływem substancji. Mniejszy odsetek uczniów wskazał na alkohol (5,66%), dopalacze (1,89%), leki (3,77%) lub inne substancje (5,66%) jako czynniki wpływające na sprawcę. W odpowiedzi „inne, jakie?” (5,66%) napisano: „była chora psychicznie”, „po prostu chciał”, a także „za nie sprzątanie pokoju, nie nauczenie się”.

Na pytanie „Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?”, niewielki odsetek uczniów (10,24%) potwierdził, że zna kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu. Jednak większość uczniów (62,93%) odpowiedziała negatywnie. Natomiast 26,83% osób miało pewności, czy znają kogoś doświadczającego przemocy w swoim domu.

Większość uczniów (47,32%) w przypadku doświadczania przemocy domowej zwróciłaby się o pomoc do rodziny, podczas gdy także duża liczba z nich rozważyłaby wsparcie pedagoga szkolnego (33,66%) lub interwencję policji (30,24%), natomiast mniejszy odsetek

wskazywałyby na zaufanego nauczyciela (28,78%) lub kolegę/koleżankę (21,95%). Istotnym wyborem było także skorzystanie z telefonu zaufania (16,10%), jednakże część uczniów nie była pewna, do kogo zwrócić się o pomoc (24,88%). Inne opcje, takie jak ośrodek pomocy społecznej, lekarz czy instytucje zajmujące się problemami alkoholowymi, były mniej popularne wśród respondentów.

Skala problemu przemocy domowej.

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy oraz funkcjonujący w jego ramach Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują m.in. z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata.

Poniżej dane dotyczące liczby realizowanych procedur „Niebieskie karty” na przestrzeni 3 lat, tj. 2021-2023 roku.

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA”			
Na terenie Gminy Słupca			
ROK	2021	2022	2023
Oświata	0	0	0
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	3	8
Policja	15	9	9
Ochrona zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego	17	12	17
Liczba NK A założonych dla dzieci	0	2	0
Liczba NK C	13	10	17
Liczba NK D	6	7	17
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie	6	7	17
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	0	0	0
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0	0	0
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	0	0	0

Zakończenie procedury NK A- Razem		17	12	4
w tym na skutek	ustanie przemocy	15	11	4
	Zrealizowanie indywidualnego planu	0	0	0
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	2	1	0
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie		0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		15	10	17
Liczba spotkań grup roboczych		24	25	36
Liczba grup roboczych		15	10	17

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE			
	2021	2022	2023
KOBIETY	29	11	13
MĘŻCZYŹNI	9	3	3

Na podstawie wykonanej diagnozy można stwierdzić, iż w Gminie Słupca konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy Słupca powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Słupca, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy domowej na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".

6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą domową a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Słupca bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Słupcy,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słupcy,
- 4) Prokuratura Rejonowa w Słupcy,
- 5) Placówki oświatowe,
- 6) Ośrodki zdrowia obsługujące osoby z terenu Gminy Słupca,
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy,
- 8) Sąd Rejonowy w Słupcy - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) inne zainteresowane instytucje.

Pośrednio działaniami profilaktycznymi w ramach przeciwdziałania przemocy domowej zajmuje się również Biblioteka Publiczna Gminy Słupca.

3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

ROZDZIAŁ III. CZEŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Słupca na lata 2024 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU:

I CEL: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doświadczających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

- 1) Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 4) Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- 5) Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doświadczających przemocy domowej,
- 6) Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- 7) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- 8) Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 9) Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- 3) liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- 4) liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- 5) liczba założonych Niebieskich Kart,
- 6) liczba osób korzystających z poradnictwa,

- 7) liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 8) liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- 9) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- 10) liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- 11) liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 12) liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- 13) liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- 14) liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II CEL: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

- 1) Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- 2) Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- 3) Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- 4) Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- 5) Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- 1) liczba uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- 2) liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- 3) liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 4) liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- 5) liczba złożonych zawiadomień w sprawie wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- 6) liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III CEL: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

- 1) Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Słupca (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- 2) Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,

- 4) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.,
- 5) Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- 6) Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- 8) Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
- 9) Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Słupca,
- 3) liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- 4) liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- 5) liczba udzielonych porad,
- 6) liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- 7) liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- 8) liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- 9) liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Słupca uczestniczyła,
- 10) liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

IV CEL: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

- 1) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli podmiotów, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- 3) Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, doradztwa, grup wsparcia,

- 4) Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych szkoleń,
- 2) liczba uczestników szkoleń,
- 3) liczba superwizji i innych form wsparcia,
- 4) liczba osób korzystających z wyżej wymienionych form wsparcia zawodowego,
- 5) liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ I WYMIANA INFORMACJI

Wypełniając powinność wymiany informacji, mającej zapewnić sprawne i skoordynowane działania gminnych instytucji oraz podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Słupca do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Radzie Gminy Słupca zbiorcze informacje z realizacji Programu, pozwalające ocenić stan realizacji celów i wskaźników Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Słupca, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022–2025, przyjęty uchwałą nr LXVI/356/2022 z dnia 29 grudnia 2022r.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) i ustanowieniem Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Słupca Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizować jej skutki.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anna Kubicka

